

DECIZIE

3 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Ion Druță
Maria Ghervas
Victor Burduh
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de avocatul Ghenadie Odobescu în interesele lui Boris Braga,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Braga Boris împotriva lui Serghei Cucuș cu privire la repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 4 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 10 iulie 2017, avocatul Ghenadie Odobescu, în interesele lui Boris Braga, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Cucuș, solicitând încasarea sumei de 70 000 de lei cu titlu de repararea a prejudiciului moral și 2 000 de lei cheltuieli de asistență juridică.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că la 16 februarie 2016, pe traseul R-17 „Fălești-Pîrlița” km 6+700 m, a avut loc accidentul rutier în rezultatul căruia a fost deteriorat automobilul de model „Mercedes 310 D”, cu n/î xxxxx, pe care îl deține cu titlu de proprietate privată.

Astfel, a menționat că pârâtul, conducând în stare de ebrietate automobilul de model „Vaz 21099”, cu n/î xxxxx, a încălcat prevederile pct. 14 lit. a) al capitolului II, pct. 42 capitolul IV secțiunea 2 și pct. 45 1) al capitolului IV secțiunea 3 din Regulamentul Circulației Rutiere.

În rezultatul producerii accidentului a fost deteriorat autocamionul de model „Mercedes 310 D”, însă prejudiciul material a fost reparat de compania de asigurări.

Totodată, reclamantul a indicat că prin fapta ilicită comisă de către pârât, i-a fost cauzat un prejudiciu moral, estimat la suma de 70 000 de lei, care ar putea restabili echitatea socială și ar compensa la minimum toate suferințele suportate de dânsul.

A menționat că starea sa psihică negativă din acel accident persistă și în ziua de azi. Nici o sumă de bani nu poate compensa o astfel de trăire negativă și nefastă,

dar aceasta nu înseamnă că pentru trauma psihică cauzată de către pârâtul Serghei Cucos, nu este cazul să se acorde despăgubire pentru prejudiciul moral.

Cu referire la compensarea cheltuielilor de judecată suportate pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 2 000 lei, consideră că și acestea urmează a fi puse pe seama pârâtului.

În sensul dat, a indicat că cheltuielile de asistență juridică au fost reale, necesare și raționale, de unde rezultă necesitatea și obligativitatea pârâtului de a achita integral cheltuielile suportate de dânsul.

În drept, acțiunea a fost întemeiată în baza art. 11 lit. g), art. 14, art. 616, art. 1416 alin. (1-3), art. 1421 alin. (1), (4), art. 1422 alin. (1), (2) și art. 1418 din Codul civil (în redacția Legii nr. 1107-XV din 6 iunie 2002).

Prin hotărârea din 2 noiembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central, cererea de chemare în judecată depusă de Boris Braga împotriva lui Serghei Cucos cu privire la repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a respins ca neîntemeiată.

La 7 noiembrie 2018 avocatul Ghenadie Odobescu, în interesele lui Boris Braga, a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea integrală a ei, cu emiterea a unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 4 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele lui Boris Braga și s-a menținut hotărârea din 2 noiembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central.

La 8 mai 2019, prin intermediul oficiului poștal (f.d. 146), avocatul Odobescu Ghenadie, în interesele lui Boris Braga, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 4 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 2 noiembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central, cu emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

În motivarea recursului, a invocat că soluția instanțelor de judecată ierarhic inferioare este neîntemeiată și adoptată fără a fi elucidate pe deplin circumstanțele cauzei și fără a fi determinată exact natura juridică a litigiului.

Astfel, consideră că instanța de apel nu a examinat cauza sub toate aspectele, neapreciind probele la justa lor valoare.

A menționat că instanțele judecătorești, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, urmau să i-a în considerare atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt.

La fel, a indicat că nu au luat în considerare faptul că în momentul accidentului, intimatul conducea automobilul în stare de ebrietate, prin ce s-a pus în pericol viața sa și a persoanelor din jurul său.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele dosarului atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost recepționată de avocatul Ghenadie Odobescu la 26 aprilie 2019, respectiv, recursul declarat la 8 mai 2019, este în termen.

Prin încheierea din 26 iunie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de avocatul Ghenadie Odobescu în interesele lui Boris Braga, a fost considerat admisibil.

Conform art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În conformitate cu art. 130 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Colegiul reține că din materialele cauzei se atestă că, la 16 februarie 2016 a avut loc accidentul rutier cu implicarea automobilului de model „Mercedes 310 D”, cu n/î xxxxx, condus de Boris Braga și automobilul de model „Vaz 21099”, cu n/î xxxxx, condus de pârâtul Serghei Cucuș.

Iar, prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Fălești din 10 martie 2016, s-a refuzat în începerea urmăririi penale în privința lui Cucuș Serghei, deoarece în acțiunile lui nu există elementele infracțiunii prevăzute de art.264 din Codul penal, s-a clasat procesul penal în conformitate cu prevederile art. 286 din Codul de procedură penală și s-a intentat în privința lui Serghei Cucuș procedura contravențională în temeiul art. 242 alin. (2) din Codul contravențional.

La 10 iulie 2017, invocând că prin fapta ilicită comisă de către pârât i-a fost cauzat un prejudiciu moral, Boris Braga, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu, s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Cucuș, prin care a solicitat încasarea de la pârât în beneficiul reclamantului

a sumei de 70 000 de lei cu titlu de repararea a prejudiciului moral și 2 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Fiind investită cu judecarea prezentei cauze, prima instanță prin hotărârea din 2 noiembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central, a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată.

În susținerea soluției instanța de fond a reținut dispozițiile art. 14, art. 1398, art. 1422 alin. (1), art. 1423 alin. (1) din Codul civil (în redacția Legii nr. 1107-XV din 6 iunie 2002), art. 117 alin. (1), (2), art. 118 alin. (1), art. 121 și art. 122 alin. (1) și art. 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În acest context instanța de fond a subliniat că acțiunea este neîntemeiată deoarece reclamantul nu a prezentat probe pertinente și concludente care să confirme că prin acțiunile pârâtului i-a fost afectată starea psihică și fizică și că i-a fost cauzat un prejudiciu moral, concluzionând că argumentele pe care le invocă reclamantul drept temei al pretențiilor înaintate, sunt declarative.

Împotriva hotărârii primei instanțe, la 7 noiembrie 2018 avocatul Ghenadie Odobescu în interesele lui Boris Braga, a declarat apel.

Judecând apelul, Curtea de Apel Bălți, prin decizia din 4 aprilie 2019 a respins apelul declarat de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele lui Boris Braga și a menținut hotărârea din 2 noiembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central.

Colegiul lărgit consideră că concluziile instanței de apel, expuse în decizie, sunt întemeiate, argumentate și legale și nu constituie temei de casare a acesteia.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține că în conformitate cu art. 14 alin. (1) din Codul civil (în redacția Legii nr. 1107-XV din 6 iunie 2002), persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel.

Conform art. 15 din Codul civil (în redacția Legii nr. 1107-XV din 6 iunie 2002), drepturile personale nepatrimoniale și alte valori nemateriale sunt apărute în cazurile și în modul prevăzut de prezentul cod și de alte legi, în limita în care folosirea modalităților de apărare a drepturilor civile reiese din esența dreptului încălcat și din caracterul consecințelor acestei încălcări.

În conformitate cu art. 1398 alin. (1) din Codul civil (în redacția Legii nr. 1107-XV din 6 iunie 2002), cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform art. 45 alin. (1) din Codul contravențional, dacă prin contravenție a fost cauzat un prejudiciu, persoana prejudiciată este în drept să-și valorifice pretențiile civile în procedură civilă.

În conformitate cu art. 1422 alin. (1) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Din conținutul normelor enunțate este de înțeles că prejudiciul moral se compensează numai în cazul provocării acestuia prin fapte ce atentează și lezează drepturile personale nepatrimoniale, adică prejudiciul este moral numai dacă este urmare a încălcării unor valori de aceeași natură. De asemenea, se admite

compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Colegiul precizează că, odată ce prejudiciul este suferit din cauza unei fapte recunoscute de lege ca una care îndreptățește la repararea prejudiciului, ține de libertatea reclamantului să scoată în evidență toate capetele de prejudiciu, adică toate formele în care el a suferit din punct de vedere fizic și psihic.

Astfel, raportând condițiile sus-enunțate la temeinicia argumentelor înaintate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, atât instanța de fond cât și instanța de apel justificat au constatat că la cazul din speță nu sunt întrunite temeiurile pentru ce s-ar putea de imputat cauzarea prejudiciului moral, or, prin probatoriul cauzei nu s-a constatat că fapta comisă de către pârâtul Serghei Cuceș, se află într-o legătură cauzală cu prejudiciul moral solicitat.

Din considerentele menționate și din lipsa materialului probant și a argumentelor expuse în cererea de recurs, Colegiul conchide corectă soluția de respingere a acțiunii înaintate.

Instanța de recurs reține că obligația dovedirii faptei de cauzare a prejudiciului moral, este pusă în sarcina părții reclamante, or, dreptul pretins de către recurent cu privire la repararea prejudiciului moral, nu a fost probat prin prisma art. 118 din Codul de procedură civilă.

Colegiul, nu poate omite faptul intentării în privința lui Serghei Cuceș a procesului contravențional în temeiul art. 242 alin. (2) din Codul contravențional, dar aceasta nu demonstrează impactul adus asupra drepturilor personal nepatrimoniale ale recurrentului circumstanțele comiterii și prin ce acțiuni i-au fost afectate direct.

Astfel, făcând o apreciere a materialelor cauzei, instanța de recurs consideră că prima instanță just a concluzionat că reclamantul nu a prezentat probe pertinente și concludente care să confirme că prin acțiunile pârâtului i-a fost afectată starea psihică și fizică și drept consecință i-a fost cauzat un prejudiciu moral.

Atât instanța de fond cât și instanța de apel, prin soluția emisă, corect au ajuns la concluzia netemeinicii pretențiilor formulate de către Boris Braga, or cele relatate în ansamblu atestă faptul că, ultimul nu a prezentat probe pertinente ce ar argumenta soluția admiterii recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii înaintate.

Mai mult, instanța de recurs conchide că soluția emisă de către instanțele inferioare de judecată este justă și întemeiată, având la bază un cumul de dovezi administrate, cărora le-a fost data o apreciere juridică cuvenită.

În consecință, Colegiul conchide că instanțele just au calificat acțiunea reclamantului privind repararea prejudiciului moral drept una neîntemeiată și declarativă.

Prin urmare, instanța de recurs apreciază critic și respinge argumentele recurrentului că instanța de apel nu a examinat cauza sub toate aspectele, neapreciind probele la justa lor valoare, deoarece acestea sunt declarative, lipsite de suport legal și probatoriu.

Iar alte argumente invocate în recursul declarat nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural,

respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt legale și întemeiate, iar motivele recursului invocate în speță în esență sunt similare celor indicate în procesul judecării cauzei, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat în modul corespunzător, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de avocatul Ghenadie Odobescu în interesele lui Boris Braga și de a menține decizia din 4 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 2 noiembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Ghenadie Odobescu în interesele lui Boris Braga.

Se menține decizia din 4 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 2 noiembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central, emise în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Braga Boris împotriva lui Serghei Cucoș cu privire la repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Ion Druță

Maria Ghervas

Victor Burduh

Dumitru Mardari